

یادنامه استاد فقید، شادروان دکتر سید علی خلیلی

اساتید و معلمان دانشمند و فرهیخته، با کلام نافذ و منش متین خود فضایی را در ذهن آشنایان پیرامونی و دانش‌آموختگان برمی‌انگیزاند که اثرات آن در مراحل حساس زندگی ملموس است و انوار مشعشع آن تاریکی‌ها را روشنایی می‌بخشد تا بهره‌مندان از آموزه‌های نقش‌آفرین، بی‌بدیل و جاودانه آنان، موفق به انتخاب مسیر درست در حیات خویش شوند. گویی که آنان هم‌سفر و همراه اطرافیان و دانش‌آموختگان خود هستند. **استاد فقید دکتر علی خلیلی** همچون شمعی فروزان و چراغی نورانی بودند که مسیر زندگی را برای آشنایان خود روشن می‌ساختند ناگهان خاموش شدند و رخت از این جهان بریستند. از دست دادن چنین استادان وارسته، همانند به خاک سپردن گوهری یگانه است که بازماندگان، دوستان و دانش‌آموختگان را در دریایی از حسرت، افسوس، غم و اندوه غوطه‌ور می‌سازد.

استاد دکتر خلیلی در ۱۳ آذرماه ۱۳۱۵ هجری شمسی در سبزوار دیده به جهان گشود. وی پس از دوران تحصیلات ابتدایی و متوسطه، در سال ۱۳۳۳ از دانشسرای مقدماتی مشهد، موفق به اخذ دیپلم شد و پس از اخذ دیپلم ریاضی از دبیرستان فیوضات مشهد، در خرداد ۱۳۳۴، نایل به کسب رتبه اول کنکور رشته ریاضی دانشکده علوم دانشگاه تهران در شهریور ۱۳۳۴ شمسی شد. وی پس از اخذ لیسانس ریاضی از دانشسرای عالی دانشگاه تهران، در سال ۱۳۳۹ شمسی راهی فرانسه شد و در سال ۱۳۴۱ شمسی (۱۹۶۲ میلادی) موفق به دریافت مدرک فوق لیسانس هوشناسی از دانشکده علوم دانشگاه پاریس شد و متعاقباً در سه سال بعد (۱۹۶۵ میلادی) به اخذ مدرک دکترای دولتی (Doctorat d'Etat) با درجه افتخارآمیز، در رشته علوم فیزیک (هوشناسی) از دانشکده علوم دانشگاه پاریس فرانسه نایل آمد. وی علاوه بر طی مدارج فوق، موفق به گذراندن دوره تخصصی هوشناسی مدرسه هوشناسی سن‌سیر فرانسه (اکتبر ۱۹۶۲ لغایت ژانویه ۱۹۶۳)؛ دوره بین‌المللی هیدرومتئورولوژی دانشگاه مسکو (ژوئن لغایت اوت ۱۹۷۲)؛ دوره آموزشی آنالیز تصاویر ماهواره‌های هوشناسی آزمایشگاه LMD پلی‌تکنیک فرانسه (ژوئیه لغایت سپتامبر ۱۹۸۶)؛ و دوره آموزشی آشنایی با نرم‌افزارهای جدید هوشناسی پلی‌تکنیک فرانسه شد.

استاد دکتر خلیلی، کار علمی و آموزشی خود را با دبیری ریاضیات و فیزیک در ۳۹-۱۳۳۷ آغاز کرد و سپس در سال ۱۳۴۵ به عنوان استادیار در گروه مهندسی آبیاری و آبادانی دانشکده کشاورزی دانشگاه تهران استخدام شد و به پژوهش، تدریس دروس فیزیک، هوشناسی و آمار پرداخت. ایشان در سال ۱۳۴۹ به مرتبه دانشیاری ارتقا یافت و در سال ۱۳۵۴ موفق به احراز درجه استادی شد. استاد فقید در دوران خدمت خود در دانشگاه تهران به پژوهش و تدریس دروس اقلیم‌شناسی، هوشناسی، هوشناسی آماری، میکروکلیماتولوژی، هیدرومتئورولوژی، نیاز آبی گیاهان، آمار در مهندسی (در دوره‌های کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری) پرداختند و در سال ۱۳۸۵ به افتخار بازنشستگی نایل آمد. این استاد فرهیخته از زمان بازنشستگی تا زمان درگذشت خود، همچنان با گروه مهندسی آبیاری و آبادانی دانشکده کشاورزی دانشگاه تهران همکاری صمیمانه داشت و اعضاء هیات علمی و دانشجویان را از علم، ادب، و تجربیات ارزشمند خود بهره‌مند می‌ساخت.

استاد دکتر خلیلی علاوه بر فعالیتهای پژوهشی و آموزشی خود، در انجام وظایف اجرایی به عنوان معاون آموزشی و پژوهشی دانشکده کشاورزی، بنیانگذار و رئیس دانشکده هوشناسی و علوم جو، مدیرگروه آبیاری و آبادانی دانشگاه تهران، عضو جامعه هوشناسی آمریکا، عضو هیأت ممیزه دانشگاه تهران، عضو وابسته فرهنگستان علوم جمهوری اسلامی ایران، عضو هیأت تحریریه مجله تحقیقات منابع آب ایران، عضو هیأت تحریریه مجله علوم کشاورزی ایران، عضو هیأت تحریریه مجله بیابان، عضو هیأت تحریریه مجله فیزیک زمین و فضا، عضو هیأت تحریریه مجله علوم و مهندسی آب و عضو کمیته ملی اقلیم‌شناسی فعال بوده‌اند.

استاد فقید در کنار آموزش و تربیت دانش‌آموختگان در مقاطع کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری، موفق به هدایت و راهنمایی بیش از ۷۰ رساله دکتری و کارشناسی ارشد و نشر بیش از ۱۰۰ مقاله علمی پژوهشی در مجلات علمی-پژوهشی ایران و مجلات بین‌المللی شد. علاوه بر مقالات علمی و پژوهشی، ایشان یکی از چهره‌های شاخص و اثرگذار در مطالعات و طرح‌های هوشناسی در سطح ملی بوده‌اند که بیش از چهل گزارش علمی از این مطالعات منتشر و مورد استفاده و استناد قرار گرفته است.

استاد دکتر خلیلی بنیانگذار رشته کارشناسی ارشد هواشناسی کشاورزی و هیدرومتورولوژی دانشگاه تهران؛ بنیانگذار رشته کارشناسی ارشد هواشناسی کشاورزی دانشگاه تهران؛ بنیانگذار رشته دکتری هواشناسی کشاورزی دانشگاه تهران و بنیانگذار مجله علمی- پژوهشی «هواشناسی کشاورزی» در کشور بوده‌اند. ایشان در طول خدمت پر برکت خویش موفق به دریافت مدال درجه دوم فرهنگ (به مناسبت کسب رتبه اولی آزمون نهایی) از طرف وزیر فرهنگ وقت در خرداد ۱۳۳۳؛ تبریک کتبی هیات داوران در جلسه دفاع از رساله دکتری دولتی فرانسه، دانشکده علوم، دانشگاه پاریس، ژوئیه ۱۹۶۵؛ کسب عنوان طرح کاربردی برجسته در «بیست و یکمین جشنواره پژوهش دانشگاه تهران» برای اجرای طرح کاربردی «پهنه‌بندی اقلیمی ایران از دیدگاه بیمه محصولات کشاورزی در برابر آسیب‌های خشکسالی، سرماهای زیانبخش و بارش‌های سیل‌آسا»؛ تدوین مدل Agroclimrisk for Iran برای برآورد ریسک کمی آسیب‌های زراعی اقلیمی در اردیبهشت ۱۳۹۲؛ دریافت جایزه علمی «دکتر محمد حسن گنجی» از طرف انجمن ژئوفیزیک ایران با کسب عنوان «یک عمر تلاش علمی ارزنده» در اردیبهشت ۱۳۹۳ و کسب عنوان «استاد پیشکسوت دانشگاه تهران» در ششمین جشنواره آموزش دانشگاه تهران در ۱۰ اردیبهشت ۱۳۹۸ شد.

دور هم بودیم، اما ناگهان	آن عزیز مهربان رفت از میان
کاش می‌شد این زبان را فرصتی	بیش از این می‌گفت از درد نهان
دیدنش دیگر به کس مقدور نیست	ماند در دل یاد وی یک یادمان

استاد دکتر خلیلی پس از گذران یک عمر بسیار پربرکت و علمی، تربیت دانش‌آموختگان دلباخته و به یادگار گذاشتن مخزنی از مدارک و مستندات علمی، به‌طور ناگهانی و ناباورانه در ۲۰ بهمن ماه ۱۴۰۲ در سن ۸۷ سالگی چشم از این جهان بریست و بستگان، دوستان، همکاران، آشنایان و دانش‌آموختگان خود را در غم و اندوه خود فرو برد. روحش شاد و یادش جاودان.